

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Jezierski

Warszawa, dnia 31 stycznia 2012 r.

Tekst ujednoczony

Pan
Radosław Sikorski
Minister Spraw Zagranicznych

KPB-4114-01-04/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (zwanej dalej ustawą o NIK), Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła kontrolę realizacji przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych (zwane dalej Ministerstwem lub MSZ) zadań związanych z organizacją wyjazdów i zapewnieniem bezpieczeństwa osobom zajmującym kierownicze stanowiska w państwie, korzystającym z lotnictwa transportowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2005 – 2010. Kontrolą objęto zadania dotyczące Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Prezydenta RP) oraz Prezesa Rady Ministrów (Premiera)².

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

I. Najwyższa Izba Kontroli ocenia **negatywnie** realizację przez MSZ zadań w zakresie przygotowania organizacyjnego wizyt zagranicznych Prezydenta RP i Premiera. Negatywną ocenę uzasadnia niepodjęcie w Ministerstwie w okresie objętym kontrolą rzetelnych działań w celu wypracowania i stosowania w praktyce kompleksowych oraz spójnych procedur przygotowywania wyjazdów zagranicznych Prezydenta RP i Premiera w obszarach wymagających uzgodnień i współpracy z innymi podmiotami uczestniczącymi w organizacji wizyt i mających wpływ na ich bezpieczeństwo. Nie były również realizowane inne kluczowe

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² W okresie objętym kontrolą MSZ uczestniczyło w przygotowaniu protokolorno-logistycznym i merytorycznym wizyt zagranicznych Prezydenta RP i Premiera. W przypadku wyjazdów zagranicznych Marszałków Sejmu i Senatu RP zadania Ministerstwa ograniczały się do przygotowania wkładów merytorycznych do wizyt, w związku z czym nie podlegały one ocenie w toku kontroli NIK.

zadania w zakresie przygotowywania wizyt, określone w wewnętrznych regulacjach prawnych Ministerstwa oraz wynikające z przyjętych „dobrych praktyk”.

1. W trakcie kontroli ustalono, że w regulaminach organizacyjnych i zakresach czynności przypisano poszczególnym komórkom organizacyjnym Ministerstwa i ich pracownikom zadania w zakresie przygotowywania wizyt zagranicznych. Wprowadzono również *Instrukcję Nr 2 Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej z dnia 22 kwietnia 2008 r. w sprawie rodzajów, trybu przygotowywania i struktury materiałów opracowywanych w resorcie spraw zagranicznych dla Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Spraw Zagranicznych w związku z wizytami międzynarodowymi*³ (zwaną dalej Instrukcją Nr 2). W powyższych dokumentach nie ujęto niektórych procedur związanych z organizacją wizyt. Część działań, dotyczących przygotowania protokołarno-logistycznego wizyt, współpracy z innymi podmiotami przygotowującymi i realizującymi wizyty, mechanizmów kontrolnych w ramach procesu przygotowań oraz sposobu dokumentowania poszczególnych czynności tego procesu, prowadzona była w całym okresie objętym kontrolą na podstawie wypracowanego katalogu „dobrych praktyk”⁴. W szczególności nie zostały opracowane formalne procedury dotyczące dwóch zadań w ramach przygotowań wizyt zagranicznych Prezydenta RP i Premiera, których realizacja, w ocenie NIK, ma wpływ na poziom bezpieczeństwa najważniejszych osób w państwie. I tak:

1.1. W latach 2005 – 2010 nie obowiązywały w MSZ żadne formalne zasady i procedury dotyczące podziału zadań i współpracy między podmiotami uczestniczącymi w procesie uzyskiwania zezwoleń dyplomatycznych na przeloty i lądowania polskich samolotów specjalnych za granicą, tj. między Centralą MSZ, placówkami dyplomatycznymi, 36 Specjalnym Pułkiem Lotnictwa Transportowego (36 SPLT), Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego SZ RP (SSRL SZ RP) oraz – od drugiej połowy 2010 r. – przewoźnikiem cywilnym EuroLOT S.A./PLL LOT S.A. Zgodnie z przyjętą praktyką, w okresie objętym kontrolą uzyskiwanie ww. zezwoleń należało do zadań placówek dyplomatycznych. Placówki podejmowały działania w celu uzyskania zezwoleń po otrzymaniu wniosku od dysponenta samolotu specjalnego (tj. 36 SPLT, SSRL SZ RP), a informacja o efektach tych działań przekazywana była do wnioskodawcy oraz, do wiadomości, do Protokołu Dyplomatycznego MSZ (PD MSZ). PD MSZ, na podstawie obowiązującego od 5 listopada 2008 r. regulaminu organizacyjnego, został zobowiązany do pośredniczenia w udzielaniu powyższych zezwoleń

³ Dz. Urz. MSZ Nr 2, poz. 101. Ww. Instrukcja weszła w życie w dniu 7 maja 2008 r.

⁴ Wynikających z utartej praktyki działania oraz z zasad określonych w *Protokole dyplomatycznym*.

dyplomatycznych oraz prowadzenia problematyki związanej z zasadami i procedurami ich udzielania.

Jak ustalono w trakcie kontroli, we wnioskach, które 36 SPLT i SSRL SZ RP sporządzały i wysyłały do placówek, jako podmiot podpisujący wniosek wskazywano – bez formalnej podstawy prawnej - Protokół Dyplomatyczny MSZ. Jak wynika z wyjaśnień Podsekretarza Stanu w MSZ, taka praktyka sygnowania wniosków została ustalona w celu zapewnienia realizacji zapotrzebowań przez placówki dyplomatyczne. Bezpośrednie badanie dokumentacji dotyczącej protokolarno-logistycznego przygotowania 38 wizyt zagranicznych Prezydenta RP i Premiera wykazało, że tylko w przypadku trzech wizyt zachowano dokumenty świadczące o wywiązywaniu się PD MSZ z obowiązku pośredniczenia w uzyskiwaniu zezwoleń na przeloty i lądowania polskich samolotów specjalnych za granicą. Z wyjaśnień Dyrektora PD MSZ wynika, że dokumentacja taka nie podlega trwałemu przechowywaniu (zgodnie z przepisami MSZ dotyczącymi archiwizacji dokumentów) i nie we wszystkich przypadkach była przekazywana do PD MSZ. Ponadto podał, że obowiązek pośredniczenia nie miał charakteru nadzorczego, a jedynie doraźny, jako reakcja na ewentualne prośby o interwencję.

NIK nie kwestionuje celowości bezpośrednich kontaktów pomiędzy dysponentem samolotów specjalnych i placówkami dyplomatycznymi w zakresie uzyskiwania ww. zezwoleń dyplomatycznych, zwłaszcza w przypadku potrzeby pilnej realizacji wizyty zagranicznej. Uważa jednak, że podległe Ministrowi SZ placówki dyplomatyczne powinny realizować działania wnioskowane przez podmiot zewnętrzny na podstawie formalnego upoważnienia Ministra, a zakres pośredniczenia MSZ w realizacji tych działań i sposób ich dokumentowania powinny zostać jednoznacznie określone.

Pomimo, iż od 5 listopada 2008 r. Protokół Dyplomatyczny MSZ został zobowiązany do prowadzenia problematyki związanej z zasadami i procedurami udzielania zezwoleń dyplomatycznych na przeloty i lądowania samolotów specjalnych, prace nad ich opracowaniem zostały rozpoczęte dopiero w sierpniu 2010 r., tj. po zawarciu umowy na wykonywanie lotów specjalnych z przewoźnikiem cywilnym. Porozumienia z podmiotami realizującymi loty samolotów specjalnych⁵ oraz Wytyczne Ministra dla placówek dyplomatycznych⁶, dotyczące zezwoleń dyplomatycznych, zostały opracowane dopiero

⁵ Porozumienie w sprawie uzyskiwania zezwoleń dyplomatycznych na przeloty wojskowych statków powietrznych zawarte w dniu 19 kwietnia 2011 r. między MSZ a SSRL SZ RP oraz Porozumienie w sprawie uzyskiwania zezwoleń dyplomatycznych na przeloty cywilnych samolotów specjalnych zawarte w dniu 26 kwietnia 2011 r. między MSZ a PLL LOT S.A.

⁶ Wytyczne Nr 1 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 marca 2011 r. w sprawie postępowania przy uzyskiwaniu zezwoleń dyplomatycznych na przeloty samolotów specjalnych.

w okresie marzec - kwiecień 2011 r., tj. w trakcie kontroli NIK. NIK zwraca uwagę, iż pomimo stosowanej praktyki występowania o zezwolenia na przelot nad terytorium państw tranzytowych oraz zezwolenia na przelot i lądowanie w państwie docelowym, w powyższych regulacjach unormowano tylko występowanie o zgody na przeloty, natomiast nie uregulowano występowania o zezwolenia na lądowania polskich samolotów specjalnych. Ponadto, nie zapewniono spójności Wytycznych Ministra dla placówek dyplomatycznych z Porozumieniem zawartym z PLL LOT S.A. Na podstawie ww. Wytycznych placówki dyplomatyczne zostały zobowiązane do współpracy w zakresie uzyskiwania zezwoleń z firmą EuroLOT S.A, podczas gdy na podstawie zawartego Porozumienia, podmiotem uprawnionym do występowania do placówek o podjęcie stosownych działań jest PLL LOT S.A. Zdaniem NIK, powyższe niespójności mogą utrudniać współpracę Centrali MSZ, placówek dyplomatycznych oraz podmiotów realizujących loty samolotów specjalnych.

Zdaniem NIK, brak procedur i precyzyjnego podziału zadań w zakresie uzyskiwania zezwoleń dyplomatycznych przyczynił się do powstania nieprawidłowości w przygotowaniu wizyty Prezydenta RP Pana Lecha Kaczyńskiego w Smoleńsku – Katyniu w dniu 10 kwietnia 2010 r., w związku z obchodami 70-tej rocznicy zbrodni katyńskiej. Wyniki kontroli wykazały, iż wnioski w sprawie uzyskania zezwoleń na przelot nad terytorium Republiki Białorusi oraz na przelot i lądowanie na terytorium Federacji Rosyjskiej (zawierające również prośbę o udostępnienie aktualnych schematów i procedur lotniska w Smoleńsku oraz o przysłanie przed wylotem rosyjskiego nawigatora do Warszawy) zostały wysłane przez SSRL SZ RP do Ambasady RP w Moskwie 18 marca 2010 r. W okresie od 22 marca 2010 r. do dnia wizyty Prezydenta RP właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa⁷ oraz nadzorujący ich pracę Członkowie Kierownictwa MSZ nie monitorowali działań Ambasady i nie posiadali wiedzy o ostatecznych decyzjach w tym zakresie. Decyzje, w tym decyzja o rezygnacji strony polskiej z obecności rosyjskiego nawigatora, zostały podjęte w toku roboczych, telefonicznych konsultacji między pracownikiem Ambasady a MSZ Federacji Rosyjskiej oraz pracownikami SSRL SZ RP i 36 SPLT. Nie została przy tym dokonana formalna zmiana noty Ambasady RP w tej kwestii. Podkreślić także należy, że uzyskana zgoda dyplomatyczna MSZ Federacji Rosyjskiej dotyczyła jedynie przelotu samolotów specjalnych nad terytorium Rosji. Fakt, że nie odnosiła się ona do lądowania samolotów zauważono dopiero po 10 kwietnia 2010 r., kiedy przedmiotowy dokument został dostarczony do Centrali MSZ.

⁷ Tj. Protokół Dyplomatyczny - odpowiedzialny zgodnie z wewnętrznym regulaminem organizacyjnym za pośredniczenie w uzyskiwaniu zezwoleń dyplomatycznych dla samolotów specjalnych oraz Departament Wschodni – sprawujący nadzór merytoryczny nad Ambasadą RP w Moskwie

Zdaniem NIK, powyższe istotne uzgodnienia, dotyczące wizyt zagranicznych najważniejszych osób w państwie, powinny być każdorazowo i z odpowiednim wyprzedzeniem dokumentowane oraz formalnie potwierdzane przez właściwe instytucje państwa przyjmującego. Zaniechanie działań monitorujących w opisanym powyżej zakresie świadczy o niedochowaniu przez pracowników i kierownictwo Protokołu Dyplomatycznego i Departamentu Wschodniego MSZ należytej staranności przy przygotowywaniu wizyty zagranicznej Prezydenta RP oraz o nieskutecznym nadzorze ze strony nadzorujących ich pracę Członków Kierownictwa MSZ.

1.2. W okresie objętym kontrolą brak było formalnych procedur współpracy podmiotów (tj. Centrali MSZ, placówek dyplomatycznych, Biura Ochrony Rządu oraz właściwych Kancelarii) uczestniczących w planowaniu i przeprowadzaniu w państwach odwiedzanych rekonesansów (tzw. grup przygotowawczych) przed wizytami zagranicznymi Prezydenta i Premiera. MSZ, pomimo że dostrzegało pozytywny wpływ organizowania takich przedsięwzięć na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa członków polskich delegacji (w szczególności w przypadku wizyt oficjalnych, nietypowych, w państwach rzadko odwiedzanych oraz o podwyższonym poziomie zagrożenia), to jednak nie występowało ze skuteczną inicjatywą opracowania odpowiednich procedur współpracy. W okresie sześciu lat objętych kontrolą Ministerstwo tylko jeden raz wystąpiło z formalnym pismem do Kancelarii Prezydenta RP podkreślając znaczenie rekonesansów. Nie prowadzono korespondencji w tym zakresie z innymi podmiotami uczestniczącymi w przygotowywaniu wizyt, ani nie zgłoszono formalnie konkretnych propozycji rozwiązań systemowych.

W konsekwencji, dla żadnej z 38⁸ zbadanych w trakcie kontroli wizyt zagranicznych Prezydenta i Premiera zrealizowanych w latach 2005-2010 nie przeprowadzono w MSZ formalnej analizy zasadności zorganizowania rekonesansu przed wizytą w państwie odwiedzanym. Rekonesanse nie zostały zorganizowane przed 25 wizytami, a w przypadku dziewięciu wizyt⁹ MSZ nie dysponowało żadnymi dokumentami, które potwierdzałyby ich przeprowadzenie. W przypadku 25 wizyt, które nie zostały poprzedzone rekonesansem, MSZ nie występowało z taką inicjatywą do innych podmiotów organizujących wizyty oraz nie dysponowało dokumentami wyjaśniającymi, kto i na podstawie jakich przesłanek podjął decyzję o rezygnacji z rekonesansu. Brak wcześniejszych działań przygotowawczych w państwach odwiedzanych dotyczył zarówno wizyt organizowanych w trybie nagłym, jak

⁸ Objętych badaniem w zakresie przygotowania protokolarno-logistycznego wizyt.

⁹ W tym w przypadku wizyt Premiera i Prezydenta RP w Smoleńsku – Katyniu w dniach 7 i 10 kwietnia 2010 r.

i wizyt oficjalnych, o rozbudowanym programie, realizowanych w państwach rzadko odwiedzanych oraz przygotowywanych z długim wyprzedzeniem.

W ocenie NIK, działania MSZ¹⁰ w zakresie planowania i organizowania rekonesansów oraz współpracy z innymi, uczestniczącymi w nich, podmiotami były nierzetelne. Nie można uznać udzielonych wyjaśnień Pana Ministra, iż MSZ nie jest inicjatorem rekonesansów, gdyż jest to prerogatywa organizatora wizyty. NIK zwraca uwagę, iż zaplanowanie czynności grupy rekonesansowej oraz ich skuteczna realizacja wymagają ścisłej współpracy wszystkich podmiotów organizujących wizytę, w szczególności MSZ, jako podmiotu dysponującego wiedzą ekspercką o sytuacji w państwach odwiedzanych.

2. W wyniku badania dokumentacji dotyczącej przygotowania 41 wizyt zagranicznych Prezydenta i Premiera z lat 2005 - 2010¹¹ ustalono, że w trakcie przygotowania większości ww. wizyt nie realizowano także innych, niż wymienione w pkt 1 wystąpienia, kluczowych zadań wynikających z obowiązujących w MSZ regulacji (Instrukcja Nr 2, wewnętrzne regulaminy organizacyjne) oraz z wypracowanych „dobrych praktyk”, bądź nie zapewniono śladu rewizyjnego pozwalającego na zweryfikowanie dokonanych czynności. Stwierdzone braki w realizacji zadań dotyczyły zarówno wyjazdów organizowanych *ad hoc*, jak i wizyt przygotowywanych z długim wyprzedzeniem. I tak:

- 18 wizyt nie zostało poprzedzonych przeprowadzeniem konsultacji merytorycznych z właściwymi placówkami dyplomatycznymi, bądź z zainteresowanymi resortami, co było niezgodne z § 4 Instrukcji Nr 2 oraz z wypracowanymi w tym zakresie w latach 2005-2010 „dobrymi praktykami”;
- w przypadku sześciu wizyt nie przestrzegano wypracowanych w MSZ „dobrych praktyk” dotyczących przeprowadzenia konsultacji z właściwymi placówkami dyplomatycznymi odnośnie aspektów protokolarnych tych wizyt;
- w przypadku 30 wizyt kierownictwo departamentów merytorycznych MSZ przygotowujących wizyty oraz nadzorujący ich Członkowie Kierownictwa Ministerstwa nie dopełnili obowiązku określonego w § 5 Instrukcji Nr 2 oraz wynikającego z przyjętych „dobrych praktyk”, dotyczącego zwoływania przed wizytami spotkań koordynacyjnych

¹⁰ Zgodnie z przyjętą „dobrą praktyką” oraz obowiązującymi w latach 2005-2010 zakresami czynności pracowników, zdania związane z planowaniem i realizacją grup przygotowawczych w ramach MSZ zostały powierzone pracownikom Wydziału Wizyt Oficjalnych Protokołu Dyplomatycznego.

¹¹ Badaniem objęto łącznie 41 wizyt, z czego 38 skontrolowano pod kątem przygotowań protokolarnych i merytorycznych. W przypadku trzech pozostałych wizyt MSZ nie uczestniczył w ich przygotowaniu protokolarnym. Ponadto w Ministerstwie nie dysponowano dokumentacją dot. merytorycznego przygotowania jednej z trzech ww. wizyt.

z przedstawicielami innych podmiotów uczestniczących w przygotowaniu wizyt (w szczególności z przedstawicielami właściwych Kancelarii). W przypadku ww. wizyt MSZ nie dysponowało dokumentami uzasadniającymi rezygnację ze zwołania spotkań koordynacyjnych. Brak było także dokumentacji wskazującej kiedy, przez kogo i w jakiej formie zostały dokonane ustalenia, określone w § 5 ust. 2 lit. a) – g) Instrukcji Nr 2, będące celem spotkań koordynacyjnych. Ponadto w przypadku pięciu wizyt, które zostały poprzedzone spotkaniami koordynacyjnymi, MSZ nie dysponował żadnymi dokumentami potwierdzającymi ustalenia dokonane w trakcie tych spotkań;

- w przypadku 36 wizyt MSZ nie dysponowało żadnymi dokumentami dotyczącymi udziału pracowników MSZ w odrębnych spotkaniach koordynacyjnych przeprowadzanych w Kancelariach Prezydenta i Premiera w sprawie uzgodnień protokolarnych przed wizytami, w wyniku czego nie było możliwe zweryfikowanie zastosowania wykazanych w tym zakresie „dobrych praktyk”;
- w przypadku 19 wizyt dokumenty dotyczące ich merytorycznego przygotowania nie zostały opracowane, były niekompletne lub nie było śladu ich zatwierdzenia przez upoważnione osoby, co było niezgodne z postanowieniami § 3 ust. 1, rozdziałów III – VII oraz załączników Nr 2-6 do Instrukcji Nr 2, a także z wypracowanymi w tym zakresie „dobrymi praktykami”;
- w przypadku ośmiu wizyt MSZ nie dysponowało dokumentacją potwierdzającą zatwierdzenie programów wizyt przez Kancelarie Prezydenta i Premiera, co było niezgodne z wypracowanymi w tym zakresie „dobrymi praktykami”;
- w przypadku 30 wizyt nie była prowadzona, w formie określonej w Instrukcji Nr 2 (§ 12 i załącznik Nr 7) oraz zgodnie z wypracowanymi w tym zakresie „dobrymi praktykami”, ewaluacja wyników tych wizyt, tj. nie zostały sporządzone przez odpowiedzialne departamenty MSZ oraz przedstawione do akceptacji przez nadzorujących Członków Kierownictwa MSZ notatki po wizytach.

Należy podkreślić, że w przypadku większości wymienionych powyżej nieprawidłowości, kierownicy odpowiedzialnych komórek organizacyjnych MSZ¹², wobec braku śladu rewizyjnego prowadzonych czynności, nie potrafili wyjaśnić przyczyn braku realizacji zadań. Wskazywali natomiast na: krótki czas na przygotowanie wizyt, brak jednolitych i precyzyjnych procedur obowiązujących w całym okresie objętym kontrolą, niezgodność obowiązujących regulacji z przyjętą praktyką działania (w szczególności w zakresie organizowania spotkań koordynacyjnych oraz dokonywania ewaluacji wyników wizyt), brak

¹² W przygotowanie wizyt objętych badaniem zaangażowany był Protokół Dyplomatyczny MSZ oraz pięć departamentów merytorycznych MSZ i ich poprzednicy prawni.

normatywnego charakteru wypracowanych „dobrych praktyk”. Z udzielonych wyjaśnień wynika również, że w praktyce większość przygotowań była realizowana na roboczo, w trakcie osobistych spotkań i rozmów telefonicznych.

W ocenie NIK, opisane powyżej nieprawidłowości, w szczególności w zakresie spotkań koordynacyjnych mogą skutkować gorszym przepływem informacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w przygotowywaniu wizyt, zaś braki w dokumentowaniu przygotowań do wizyt utrudniają Kierownictwu MSZ ocenę prawidłowości i sprawności ich organizacji i realizacji.

II. NIK ocenia **pozytywnie** realizację zadań MSZ w zakresie zapewnienia przez Ministerstwo bezzwłocznego i skutecznego działania w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych związanych z wizytami najważniejszych osób w państwie. Powyższą ocenę uzasadniają w szczególności:

- utworzenie przez MSZ odpowiednich struktur organizacyjnych i kadrowych umożliwiających zarządzanie sytuacjami kryzysowymi, w tym powołanie Centrum Operacyjnego odpowiedzialnego za pozyskiwanie, weryfikowanie, gromadzenie oraz przetwarzanie informacji dotyczących sytuacji kryzysowych;
- opracowanie procedur dotyczących reagowania na sytuacje nadzwyczajne;
- zgodne z procedurami działania pracowników w przypadku zaistnienia sytuacji nadzwyczajnych oraz zapewnienie sprawnego i bezpiecznego systemu komunikacji zarówno wewnątrz MSZ, jak i z podmiotami zewnętrznymi.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniu służb MSZ w przypadku dwóch zbadanych sytuacji nadzwyczajnych powstałych w trakcie wizyt Prezydenta RP w Gruzji w dniu 23 listopada 2008 r. oraz w Smoleńsku w dniu 10 kwietnia 2010 r.. Działania pracowników MSZ były rzetelne, adekwatne do zaistniałej sytuacji i zgodne z procedurami. Zapewniono sprawny i bezpieczny przepływ informacji, zarówno wewnątrz MSZ, jak i z zewnętrznymi podmiotami zaangażowanymi w realizację wizyt.

W związku z katastrofą samolotu rządowego TU-154 pod Smoleńskiem w dniu 10 kwietnia 2010 r., pracownicy Centrum Operacyjnego zweryfikowali informacje wskazujące na możliwość wystąpienia kryzysu, informowali Pana Ministra oraz właściwe komórki organizacyjne MSZ, a także Rządowe Centrum Bezpieczeństwa i Agencję Wywiadu o szczegółach sytuacji kryzysowej. Powołany przez Podsekretarza Stanu w MSZ, Pana Jacka Najdera, Zespół Zarządzania Kryzysowego ustalił m.in. politykę informacyjną MSZ, procedury zastępstw i zadania komórek organizacyjnych MSZ oraz zasady współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

W związku z incydem, który miał miejsce w trakcie wizyty Prezydenta RP w Gruzji w dniu 23 listopada 2008 r., dyżurni Centrum Operacyjnego MSZ m.in. weryfikowali treść informacji przekazywanych przez media i przekazywali je do właściwych kompetencyjnie komórek organizacyjnych Ministerstwa oraz innych instytucji administracji publicznej odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe (KPRP, KPRM, MSWiA, RCB itp.).

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Dokonanie analizy obowiązujących w MSZ procedur oraz przyjętych „dobrych praktyk” w zakresie przygotowywania wizyt zagranicznych, a następnie rozważenie kompleksowego uregulowania systemu organizacji takich wizyt.
2. Podjęcie, we współpracy z innymi podmiotami uczestniczącymi w przygotowaniu wizyt zagranicznych, skutecznych działań w celu opracowania wspólnych zasad i procedur, w szczególności w zakresie organizacji rekonesansów i spotkań koordynacyjnych.
3. Zapewnienie spójnych i kompletnych procedur w zakresie uzyskiwania zezwoleń dyplomatycznych na przeloty i lądowanie polskich samolotów specjalnych.
4. Wzmocnienie nadzoru nad realizacją przez placówki dyplomatyczne podległe Ministrowi Spraw Zagranicznych zadań w ramach przygotowania wizyt zagranicznych.
5. Rzetelne dokumentowanie, wynikających z przyjętych procedur, przygotowań organizacyjnych i merytorycznych do wizyt zagranicznych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Ministra w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.